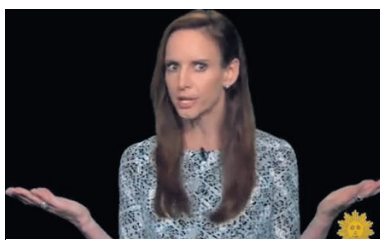

Ook hier is 'vocal fry' al gesignaleerd. Zelfs bij nieuwslezers!

Zo'n irritante, raspemde Amerikaanse uithááááááál

ROTTERDAM | Het krakerige stemgeluid, waarmee Amerikaanse sterren als Katy Perry en Kim Kardashian al jaren hun zinnen eindigen, blijkt niet typisch vrouwelijk. Ook mannen praten met de zogenaamde 'vocal fry'. Hoelang duurt het nog voor deze, vaak irritant gevonden manier van praten, volop in Nederland te horen is?

ESTHER DE KLOE

» BEKIJK DE FILMPJES ONLINE

AD.NL/show

Wie goed naar de radio luistert, zou kunnen constateren dat de trend al naar Nederland lijkt over te zijn gestoken. Brigitte Kaandorp zong het ultieme vocal fry-lied namelijk al jaren voordat het een hype werd: „Ik heb een heel zwaaaaarrrrrr le-vuuuhhhh. Ech heel zwaaaaarrrrr.”

Kleur

Robin van Veen, zangcoach bij *The Voice of Holland* vertelt dat zangers al sinds jaar en dag vocal fry gebruiken om kleur te geven aan een nummer. „Als je eenmaal weet wat het is, hoor je het overal. Vooral bij het aanzetten van noten hoor je dat zangers het gebruiken. Sam Smith, Adele, Chris Martin en Adam Lambert. En ook Dinand Woesthoff van Kane of Alain Clarke voegen op die manier sfeer toe aan een lied.”

Het is volgens de zangcoach dan ook bepaald geen nieuwe techniek. „Uit onderzoek blijkt dat de Amerikaanse vrouwen het nu gebruiken om desinteresse en koelheid uit te drukken. Maar fry is niet iets wat net ontdekt is.”

Ook logopedist en stemdocent Alex Boon vertelt dat het een

oud fenomeen is. „Als je minimale spanning op je stembanden zet bij het praten, ontstaat er een chaotische trilling van de stemplooiën. Die veroorzaken het ratelende geluid.”

'Fry' duikt ook in Nederland op. NOS-nieuwslezers Herman van der Zandt en Annechien Steenhuizen maken zich er weleens schuldig aan, volgens Alex Boon. „Herman heeft een heel lage stem en als hij die ook maar een beetje ontspant, ontstaat de trilling.” Jan Stroop, taalkundige en ontdekker van het Poldernederlands, is ervan overtuigd dat taalvernieuwing begint bij jonge vrouwen.

„En dat heb ik niet verzonnen. Dat is algemeen bekend binnen de sociolinguïstiek” (de wetenschap die de relatie tussen taal en een sociale groep onderzoekt, red.). „Taal is een manier om je maatschappelijk te bevestigen. En vrouwen blijken daarin vaak voorop te lopen.”

Logopedist Boon is het met hem eens. „Als iedereen in je omgeving met een vocal fry praat, ga je dat vanzelf ook doen. Het is een manier om je ergens bij aan te sluiten.”

Stemcoach en operazangeres Elizabeth Ebbink hoort de vocal fry veel in haar

praktijk. „Ik hoorde hem net bij jou ook,” aldus Ebbink. „Het is het geluid als je een kikker nadoet: 'kwaaaaa-a-a-ak'. Lager kan niet.”

Vermoeid en zwak

Persoonlijk heeft Ebbink niet veel op met het geluid: „Die lage stem beperkt de mogelijkheden. Je verliest overtuigingskracht. Laagte wordt geassocieerd met vermoeidheid en depressie. Denk aan minister Plasterk die door zijn stemgebruik een vermoeide en zwakke indruk maakt.”

De overdreven vocal fry is volgens Pauline Van Aken, stemspecialiste en presentatietrainer, iets typisch Engels en Amerikaans. Als in Nederland iemand kraakt, gaat dat meestal onbewust en dan wordt al snel gezegd 'wat een irritante stem'.

En als je jezelf stiekem toch betrappt op deze modegril? Door meer kracht achter je stem te zetten of iets hoger te praten, ben je er al van af.

◀ Kim Kardashian, Annechien Steenhuizen en Katy Perry (vlnr).

Dikke pluim voor **vodafone**

Deze week is Vodafone uitgeroepen tot beste netwerk van Nederland.

Daar zijn wij als Bond tegen vloeken natuurlijk ook heel blij mee!

Want hoe beter de verbinding, hoe minder frustratie.

En minder frustratie geeft minder gevloek.

Dus proficiat Vodafone! Dankzij jullie klinkt Nederland weer wat mooier.

Wilfried Verboom
Directeur Bond tegen vloeken